

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C287 – BUI15**
zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 6 juli 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het promoten van Design Vlaanderen onder de noemer 'Les Belges'	3
Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de return van de expo in Shanghai	4
Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de exportlicenties voor militair materieel naar landen als de Filipijnen of Saoedi-Arabië via Turkije en de daarover toegezegde juridische nota	6

■

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het promoten van Design Vlaanderen onder de noemer ‘Les Belges’

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Voorzitter, minister-president, geachte leden, deze vraag is een beetje ondergesneeuwd door wat ongelukkige omstandigheden, zoals de verkiezingen. *(Opmerkingen)*

Voor sommigen waren die minder ongelukkig dan voor ons. Toch heb ik besloten de vraag in te dienen, wegens de symboliek van dit dossier.

Tijdens de jaarlijkse Design Week in Milaan, die dit jaar plaatsvond van 14 tot 19 april, hebben diverse instanties uit de drie Belgische regio's het Belgische design als één geheel gepromoot. Voor Vlaanderen zijn dat Design Vlaanderen en Flanders Investment & Trade (F.I.T.), voor Wallonië is dat Wallonie-Bruxelles Design/Mode (WBDM) en voor Brussel zijn dat Brussel Export en Designed in Brussels. De heer Johan Valcke, de directeur van Design Vlaanderen, heeft toen verteld dat sinds 2007 de drie gewesten het Belgische design in Milaan onder de noemer ‘Les Belges’ promoten. Er is ook een portaalsite, www.lesbelges.org. Op de op tricolore wijze geïllustreerde webstek zien we dat Vlaanderen zich voorstelt als ‘ABC - Authentic Belgian Creativity from Flanders’.

Alsof dat nog niet voldoende is, toont Design Vlaanderen onder de noemer ‘Je suis dada’ een reizende tentoonstelling over surrealisme en design, die naast Turijn, Wenen, Praag, Brussel en Milaan ook Oslo en Madrid zal aandoen, of dat ondertussen al heeft gedaan. Ook deze tentoonstelling is in samenwerking met F.I.T.

Minister-president, ikzelf en mijn fractie vinden het nauwelijks te geloven dat in het jaar 2010 de Vlaamse meerderheid in dit land – een meerderheid zowel op demografisch als op cultureel en economisch gebied – het nodig vindt zich in het buitenland voor te stellen onder een Franstalige noemer, namelijk ‘Les Belges’. Qua masochisme kan dat tellen, dacht ik zo. Vindt u het opportuun dat Design Vlaanderen de Vlaamse design promoot onder een Franstalige noemer en zo het idee bestendigt dat België een overwegend Franstalig land is? Zo nee, wat hebt u ondertussen gedaan om deze verkeerde voorstelling van feiten ongedaan te maken? Bent u van mening dat dit een Belgische poging is om Vlaamse bevoegdheden te recupereren?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, geachte leden, mijnheer Creyelman, het klopt dat er een actie is geweest om Vlaams design te promoten onder de gezamenlijke noemer ‘Les Belges’. Men heeft me meegedeeld dat die is ontstaan om pragmatische redenen op promotioneel, financieel en exportvlak, met als doelstelling deze sector op de beurs meer onder de belangstelling te brengen. Voor de perscommunicatie zorgt deze gezamenlijke noemer voor een extra herkenbaarheid, een grotere impact, meer zichtbaarheid en meer opportuniteiten, gekoppeld aan een substantiële reductie van de kosten. Het gaat dus over praktische redenen en niet over iets principiëels, laat staan dat ons bevoegdheden zouden worden ontfutseld. Dat zijn de redenen die worden gegeven om dat alles zo te hebben georganiseerd.

Men zegt er nog bij dat het belangrijk is om herkend te worden in het massale aanbod op de meubelbeurs in Milaan. Het merk België klinkt er vertrouwd, zo zegt men me. De keuze van een Franstalige noemer is enkel ingegeven door het feit dat die gemakkelijk in de mond ligt. Er werd een fonetische schrijfwijze gebruikt, met als ondertitel ‘Belgium - Wallonia Brussels & Flanders’. Men vindt dat beter klinken dan het Engelse ‘The Belgians’. Men heeft geoor-

deeld dat dit zeker het geval is in een Romaans taalgebied als Italië. Bij gerichte communicatie is de keuze van de taal trouwens afhankelijk van het doelpubliek en wordt Nederlands, Frans, Engels of Italiaans gebruikt.

Wat mij betreft, is er geen recuperatie van bevoegdheden. Mocht dat de bedoeling zijn, dan was ik natuurlijk opgetreden, zoals u terecht vraagt. Design Vlaanderen heeft ervoor gekozen om op deze beurs samen te werken onder één noemer, met een duidelijke verwijzing naar de regio's. Als niet duidelijk was gemaakt dat het gaat over Vlaanderen, dan was het probleem wel ernstig, maar dat is wel duidelijk gemaakt. Vlaanderen heeft een eigen label, namelijk 'Authentic Belgian Creativity from Flanders' om dat voort te promoten.

Het gaat dus over een pragmatische aanpak. Ik heb u de elementen daarvan gegeven. Ik verwijs naar mijn eerdere uitspraak over de kat en de muizen. Er moet dus sprake zijn van pragmatisme en resultaatgerichtheid, maar er mag zeker geen sprake van zijn Vlaanderen weg te moffelen. Dat is hier ook niet gebeurd. Het is een krachtig merk en signaal, maar gezien de context heeft men gekozen voor datgene dat ik heb toegelicht.

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik neem daar akte van. Nu, als het enkel ging om pragmatische redenen, dan had men dat bijvoorbeeld zeker in Italië kunnen doen onder de noemer van 'I Fiamminghi', een genootschap dat u allicht niet onbekend zal zijn. Zo had men ook Vlaanderen kunnen promoten.

Men kan heel dit dossiertje onbelangrijk vinden en enkel wat symbolisch of enkel goed voor nationalistien, waarvan er in deze commissie natuurlijk wel een paar te vinden zijn. Men mag dat vinden, maar ik vind het getuigen van een onwaarschijnlijk gebrek aan vertrouwen en eerbied voor onszelf. Het is masochisme, zoals ik daarnet al heb gezegd.

Het is ook onwaarschijnlijk dom. Waarom zouden we enerzijds investeren in de promotie van Vlaanderen als we anderzijds met vrijwel dezelfde middelen doen alsof Vlaanderen niet bestaat en slechts een miniem onderdeel is van de Belgische staat? Dat is het beeld dat wordt geschapen. Door dit soort acties zorgen wij ervoor dat onze toekomst, die los staat van België volgens onze fractie – en niet enkel onze fractie mag ik hopen –, wordt gehypothekeerd. Dat is niet verstandig. Het wordt tijd dat in het belang van onze toekomst aan dat overdreven Belgisch staatsnationalisme van sommigen een einde komt. Als dit allemaal kan, waarom zouden wij dan nog inspanningen doen om Vlaanderen te promoten in het buitenland? Ik hoop dat u daar in de toekomst meer rekening mee zult houden.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Ik ben al blij dat ik een beetje ironie in uw stem ontwaar over de pragmatische redenen, minister-president. Ik kan er in zekere zin wel begrip voor opbrengen. Zonder er een groot spel van te willen maken, stoort het me dat wij hier in de commissie al vaak hebben gezegd dat we moeten investeren in de merknaam Vlaanderen en dat we het dan op momenten dat we de kans hebben, laten liggen. Als we er een krachtig merk van willen maken, zullen we het allemaal samen moeten doen en het lef moeten opbrengen om dat ook te promoten.

Minister-president Kris Peeters: De volgende keer zal men het anders aanpakken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de return van de expo in Shanghai

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Vorige week of 2 weken geleden bleek dat er 40.000 bezoekers per dag zijn op het Belgisch paviljoen in Shanghai. Dat is meer dan behoorlijk. Het is een heel goed resultaat.

Op de persconferentie verklaarde Leo Delcroix, Belgisch commissaris voor de expo, dat het paviljoen het meest rendabele zou zijn van alle deelnemende landen. Dagelijks zou er tussen 120.000 en 125.000 euro inkomsten worden binnengehaald, blijkbaar van eten, drank en diamant. Delcroix verklaarde dat de federale overheid een mooie som zou overhouden aan de Belgische aanwezigheid in Shanghai. Het zou daarbij gaan, uitgerekend tot september denk ik, over 4,5 miljoen euro. De federale overheid zou een deel van de investeringen kunnen terugwinnen.

De financiering van de wereldtentoonstelling gebeurt niet alleen door de federale overheid. Ook de gewesten en de gemeenschappen dragen bij. De deelname van Vlaanderen aan de expo was in het verleden, voor ik hier zat, al meermaals een bron van discussie in deze commissie. Eind 2008 verklaarde u, minister-president, nog dat Vlaanderen en Wallonië elk 2,2 miljoen euro zouden investeren. De gewesten en gemeenschappen zouden samen in totaal 5,1 miljoen euro bijdragen. De federale overheid zou 5,5 miljoen euro bijdragen.

Hoewel de financiering van het paviljoen gebeurt door verschillende entiteiten, is er blijkbaar enkel sprake van terugverdieneffecten voor de federale overheid. Zo hebben we dat toch begrepen van de heer Delcroix. Misschien kunt u dat rechtzetten.

Minister-president, kloppen de hoger vermelde cijfers? Is er al zicht op? Hoeveel hebben de verschillende deelnemende entiteiten nu effectief bijgedragen aan de financiering van het paviljoen?

Werd er een verdeelsleutel afgesproken voor de opbrengst die is gerealiseerd op het paviljoen? Wordt u hiervan op de hoogte gehouden? Het zijn budgettair moeilijke tijden. We hebben daarin mee geïnvesteerd. Van het niet-pecuniaire voordeel zullen we wel mee genieten, neem ik aan. Maar als er opbrengsten worden gemaakt, lijkt het me billijk dat die ook worden verdeeld over de deeltentiteiten die mee investeren.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Er is een samenwerkingakkoord afgesloten tussen de federale overheid, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de deelname van België aan de wereldtentoonstelling van Shanghai 2010. Daarin zijn volgende deelnamekosten afgesproken: de federale overheid 5,5 miljoen euro, de Vlaamse Gemeenschap 2,2 miljoen euro, de Franse Gemeenschap 961.550 euro, het Waalse Gewest ook 961.550 euro, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest 650.000 euro en de Duitstalige Gemeenschap 34.650 euro.

Ik heb begrepen dat de commissaris winsten zal halen uit het paviljoen, in tegenstelling tot vele andere. Maar daar is nog geen definitief of volledig overzicht van gegeven.

Er werd tussen de verschillende deelnemende entiteiten geen verdeelsleutel afgesproken voor de opbrengsten die worden gerealiseerd in het paviljoen. Ik heb wel al een brief geschreven naar de commissaris-generaal en naar de federale minister van Economie om wat meer duiding te krijgen en hierover overleg te organiseren. Toen ik in China was, heb ik de commissaris-generaal horen zeggen dat dat misschien een potje is voor een volgende expo. Dat is een van de mogelijkheden.

Ik heb dus al een brief geschreven om overleg te plegen, mijnheer Diependaele, en om er zeker van te zijn dat niet één niveau met alle winsten zou gaan lopen, gezien onze kleine maar belangrijke bijdrage van 2,2 miljoen euro. Misschien is het een interessante gedachte om uit dat potje te tappen indien we nog zouden deelnemen aan dergelijke activiteiten in plaats van nog eens een extra bijdrage.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, ik ben blij dat we het erover eens zijn dat er een verdeelsleutel zou moeten worden afgesproken. Misschien is het een goed idee om dat geld opzij te zetten voor een volgende expo. Dat zou zeker waardevol zijn.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, minister-president, ik stel dan voor dat niet Leo Delcroix wordt aangesteld als commissaris voor de volgende expo, want anders zal dat potje alleen maar groter worden, vrees ik, en zullen we op den duur toch opnieuw moeten discussiëren over de bestemming ervan.

Ik vind het heel positief dat er eens een keer winst wordt gemaakt. Men zegt vaak: “al die grote dingen, daar moet altijd massaal veel geld in gestort worden”, maar hiermee wordt aangetoond dat het ook mogelijk is om op een grootschalige manier aan zo’n evenement deel te nemen en om daarna niet met een put te blijven zitten zoals in het verleden vaak het geval was. Ik meen dus dat een kleine hulde aan de commissaris toch wel op zijn plaats is.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Kennes, we zullen die hulde brengen wanneer alles is afgesloten. We mogen het vel van de beer niet verkopen voor hij geschoten is, want anders zijn met de lectuur van deze bespreking in China, misschien plots in een keer alle opbrengsten verdwenen. *(Gelach)*

Als we zo kunnen afsluiten, is dat heel mooi, ik had nooit kunnen denken dat we deze discussie zouden voeren. We moeten eens rustig bekijken hoe we dit verder zullen aanpakken.

De heer Karim Van Overmeire: Kunt u dan ook eens de uitsplitsing maken tussen eten, drank en diamant? Ik ben heel benieuwd te weten welk van die drie het meeste opbrengt.

Minister-president Kris Peeters: Dat zal ik vragen, mijnheer Van Overmeire. *(Gelach)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de exportlicenties voor militair materieel naar landen als de Filipijnen of Saoedi-Arabië via Turkije en de daarover toegezegde juridische nota

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, minister-president, uiteraard gaat deze vraag vooral over de beloofde juridische nota. U zult zich allen herinneren dat we bij de bespreking op 15 juni van het jaarlijks verslag van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement over de vergunningen voor wapens en voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie, een debat is ontstaan over de uitvoer van militair materieel aan landen die het niet nauw nemen met de mensenrechten, en dat via een ‘welwillend derde land’, in dit geval Turkije.

Op dat ogenblik bleek daar onduidelijkheid over te bestaan en we hebben toen afgesproken dat er een juridische nota zou worden gevraagd. Die juridische nota zou voor het zomerreces klaar zijn, daar hebben we op aangedongen. Dit is de laatste vergadering van deze commissie voor het zomerreces, vandaar mijn vragen.

Minister-president, is deze nota zoals beloofd afgewerkt en staat ze ter beschikking? Wat zijn de conclusies met betrekking tot de export naar landen van eindbestemming die niet voldoen aan de voorwaarden van de Europese gedragscode?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, mijnheer Roegiers, niettegenstaande de zeer drukke activiteiten, kan ik u die nota zo dadelijk bezorgen, ze wordt nu nog even gekopieerd. Ik zou willen voorstellen, maar dat behoort natuurlijk tot de regeling van de werkzaamheden van deze commissie, om, nadat u er kennis van hebt genomen, er op een later moment over te discussiëren. We hebben hemel en aarde bewogen om de nota vandaag rond te krijgen en u zag dat de laatste elementen nog werden aangepast, zodat ze nu nog moet worden gekopieerd.

In antwoord op uw vraag met betrekking tot de export naar landen van eindbestemming die niet voldoen aan de voorwaarden van de Europese gedragscode, kan ik u meegeven dat de toetsingscriteria van elke aanvraag tot uit- of doorvoer worden bepaald door artikel 4 van de wet van 5 augustus 1991. Deze werden deels overgenomen uit de Europese gedragscode en werden inmiddels vervangen door het juridisch bindend gemeenschappelijk standpunt 2008/9/44 die de lidstaten van de Europese Unie verplicht om bij de beoordeling van een uit- of doorvoeraanvraag rekening te houden met acht welbepaalde criteria.

Uit deze criteria en uit de gebruikersgids bij het gemeenschappelijk standpunt, blijkt dat elke concrete aanvraag moet worden getoetst aan een case-by-case benadering waarbij steeds het specifieke te exporteren goed uit de aanvraag in verband wordt gebracht met de potentiële schending van een van de criteria. De beoordelingsmarge bestaat er met andere woorden in dat men moet oordelen of de concrete aangevraagde transactie in overeenstemming te brengen is met artikel 4 van de wet van 5 augustus 1991 en met de criteria van het gemeenschappelijk standpunt. Indien bij de behandeling van een aanvraag geoordeeld wordt dat de uit te voeren goederen in de betrokken transactie een directe inbreuk betekenen op één of meerdere criteria, zal deze transactie worden geweigerd.

Voorzitter, ik stel dus voor om later op de juridische nota terug te komen, maar dat behoort tot de werkzaamheden die u organiseert.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, minister-president, ik dank u voor de afspraak die u bent nagekomen – maar daar heb ik niet aan getwijfeld. Het zou ook goed zijn, maar dat moeten we inderdaad binnen deze commissie regelen, om de juridische nota ten gronde te bespreken.

Wat de conclusies zelf betreft, dat hebt u in algemene bewoordingen naar voren gebracht. De mensen die de juridische nota hebben opgesteld, zullen ook wel de achtergrondnota van het Vlaams Vredesinstituut kennen die in 2008 werd gemaakt: “Eindegebruik als factor in de vergunningsprocedure voor wapenuitvoer in Vlaanderen”.

We kunnen daarbij besluiten dat er aan de hand van de Belgische wetgeving inderdaad niet eenduidig kan worden gezegd dat er een regel is die bepaalt of iets moet of niet mag worden uitgevoerd. Daarnaast is er datgene waaraan u zelf hebt gerefereerd: de gebruikersgids van de gedragscode. Die maakt wel heel duidelijk dat je rekening moet houden met het land van eindbestemming. In het geval van dubieuze landen – zoals we die hebben opgesomd: Saoedi-Arabië en de Filippijnen – is de situatie in die landen wel degelijk een criterium om al dan niet wapens of militair materieel naar die landen uit te voeren, weliswaar via een derde land.

We hebben in elk geval een instrument in handen om daar heel streng op toe te zien. Maar de vraag blijft: hangt het af van de aard van het materieel of we al dan niet uitvoeren naar landen die het niet zo nauw nemen met – in dit geval – de mensenrechten en dus met een aantal criteria uit de Europese gedragscode? Ik wil niet te hard een voorafname nemen op de juridische nota die we ter beschikking zullen krijgen. Maar we zullen in elk geval binnen het nieuwe decreet dat in voorbereiding is goed moeten bepalen wat mag en wat niet mag. We moeten zo weinig mogelijk interpretatiemogelijkheden openlaten, zeker wat betreft de landen die we hier daarnet hebben opgesomd. Het standpunt van mijn fractie is duidelijk. Wij hebben het bijzonder moeilijk met uitvoer van wapens of militair materieel naar dubieuze landen zoals we ze hier als voorbeeld hebben: Saoedi-Arabië en de Filippijnen. Wij zullen daar zeer omzichtig mee moeten omgaan. Zeker nu we weten, aan de hand van de juridische

nota die door u is opgesteld en de juridische nota die we hebben van het Vlaams Vredesinstituut, dat we in de toekomst zeer omzichtig zullen moeten omgaan met exportlicenties.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik ga ervan uit dat de commissieleden deze nota met grote wijsheid zullen gebruiken. De commissie heeft er een gevraagd, en wij hebben de juristen de nota laten maken. De nota kan worden gebruikt in het debat dat wij later zullen voeren als er een voorstel van decreet komt. Ik heb begrepen dat de heer Roegiers daar zeer intensief aan zal werken. Hij zal wel niet de enige zijn.

Mijnheer Roegiers, u vroeg naar het materieel. Dat wordt elk geval apart bekeken. In bepaalde gevallen kan het materieel een probleem vormen, in andere gevallen zal dat de bestemming zijn.

Mijnheer Roegiers, ik deel uw mening: een goede wetgeving moet zo weinig mogelijk ruimte openlaten voor interpretatie, zeker als het over zulke delicate gevallen gaat. Ik herinner mij dat mevrouw Moerman de vorige keer zei dat dit een bevoegdheid is die is toegewezen en waarbij de minister niet met de collega's de zaak kan beslechten, maar daar in eer en geweten moet handelen. Als dat in de toekomst kan gebeuren op basis van een duidelijke wetgeving, zal de betrokken minister, in casu op dit moment ikzelf, met dat decreet wat gemakkelijker of duidelijker kunnen werken.

De heer Jan Roegiers: Wordt ongetwijfeld vervolgd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■